

_____ Italië neemt het voortouw in Europa: vanaf 15 oktober wordt de 'Green Pass' er verplicht voor alle werknemers, zowel in de publieke als in de particuliere sector. Wie zich er niet aan houdt, wacht een boete en een schorsing. Maar... niemand kan worden ontslagen.

GREEN PASS OF CORONATEST VERPLICHT VOOR ITALIAANSE AMBTENAAR

ZONDER PAS NIET WELKOM OP KANTOOR

BINNENLANDS BESTUUR - WEEK 39 | 2021

Italië telt 3,2 miljoen ambtenaren. In minder dan een maand zullen zij zich moeten aanpassen aan de nieuwe wetgeving die van kracht is tot eind dit jaar. Wie de regels overtreedt, riskeert een boete die kan oplopen tot 1.500 euro. Een ambtenaar die de gebouwen niet kan betreden, wordt beschouwd als een 'ongeoorloofde afwezige' tot de overhandiging van de groene kaart; na vijf dagen afwezigheid wordt de arbeidsverhouding tijdelijk opgeschort en wordt ook het salaris opgeschort – en dat geteld vanaf de eerste dag van afwezigheid. Het decreet bepaalt wel dat 'er geen tucht-rechtelijke gevolgen zijn en dat het recht om de arbeidsverhouding te behouden gehandhaafd blijft'. De minister van Overheidsadministratie, Renato Brunetta, benadrukt dat 'het in geen geval mogelijk is de werknemer te ontslaan'. Maar Sandro Colombi, algemeen secretaris van de Italiaanse Unie van Ambtenaren (UILPA), een democratische vakbond die lid is van International Public Services en van European Federation of Public Service, counter: 'In de overheidsadministratie is

‘Dit alles dreigt echt onhanteerbaar te worden’

tietafel met de vakbonden duidelijk wordt hoe aan complexe situaties een einde kan worden gemaakt.’

TEST: 15 EURO

Hoe kun je een groene kaart krijgen? Gevaccineerd zijn met ten minste een eerste dosis, maar de pas vervalt als men de tweede dosis niet krijgt; niet langer dan negen maanden genezen zijn van Covid; een snel uitstrijkje laten maken niet langer dan 48 uur van tevoren, wat nu 72 uur is geworden voor moleculaire tests, waaronder de speekseltest. Die test is niet gratis. Hij kost 15 euro (8 euro voor jongeren onder de 18). Een uitzondering wordt gemaakt voor personen met een gecertificeerd gezondheidsprobleem: die moeten een medisch document laten zien. ‘Het is ondenkbaar dat een werknemer de test moet betalen! Het is alsof iemand die op een bouwplaats gaat werken een helm en veiligheidsschoenen moet betalen’, zegt Sandro Colombi. ‘Er zit een fout in het besluit van de regering. Die had blijkbaar niet de moed om vaccinatie verplicht te stellen vanwege interne problemen bij de regeringspartijen. De emmer is vervolgens doorgeschoven naar de werknemers.’ In 2017 heeft een wet vaccinaties voor kinderen onder de 16 jaar verplicht gesteld voor 4 tot 10-jarigen. ‘Dat voorbeeld is voor herhaling vatbaar’, zegt de vakbondsmans. ‘De testkosten van ambtenaren moeten door de Staat worden gedragen, omdat de kosten een onderwerp van discriminatie onder werknemers dreigen te worden.’

VOORKOMEN RIGIDE MAATREGELEN

Het doel dat de Italiaanse regering zich heeft gesteld, is veiligheid op het werk en verhoging van het aantal vaccinaties. Na het gebod van begin september, dat de verplichte groene pas uitbreidde tot schoolpersoneel en werknemers in bejaardentehuizen, is het nieuwe decreet van medio september een nieuwe stap op een route die de regering-Draghi heeft uitgestippeld: het weer openstellen van het stadsleven, slimmer werken beperken door terug te keren naar de werkplek en het vermijden van rigide maatregelen om het coronavirus te bestrijden. Giorgi Gori, de burgemeester van de door corona zwaar getroffen stad Bergamo, kan de maatregel billijken: ‘Het is een recht om je veilig te voelen op het werk. Ik geloof dat de groene pas voor ambtenaren het instrument is om de voorwaarden te scheppen voor een terugkeer naar werken in overheidsgebouwen.’ De burgemeester waardeert slim werken als een model voor de ambtelijke organisatie. Hij was al met een dergelijk experiment begonnen voordat corona arriveerde en besefte hoe het in feite mogelijk is om zelfs vanuit huis goed te werken. ‘Maar ik denk dat dit model moet worden opgenomen in een ontwerp van een moderne manier van werken en dat het niet mag afhangen van een noodsituatie. De veiligheid in de openbare diensten geldt voor de medewerkers, maar ook voor de burgers die er betrekkingen mee onderhouden. Ik ben van mening dat de groene kaart wel degelijk nodig is.’ Wel wordt als gevolg van het nieuwe decreet een reactie verwacht uit de hoek van de ook in Italië actieve anti-vaxxers. De laatste tijd vallen die journalisten lastig, ze proberen virologen en politici met doodsb bedreigingen te intimideren en ze belegeren krantenredacties.

een schorsing van de dienst een zeer ernstige daad. Het is een tuchtprocedure, het blijft in het persoonlijk dossier van de werknemer; en bijvoorbeeld een schriftelijke aanmaning is voldoende om de werknemer te beletten aan de economische vooruitgang deel te nemen.’ En wie zonder groene pas wordt aangetroffen, riskeert een boete van tussen de 600 en 1.500 euro. Voor de leidinggevenden die niet hebben gecontroleerd of de regels zijn nageleefd en die de controleprocedures niet hebben voorbereid, is een boete van 400 tot 1.000 euro voorzien.

CONTROLES

Het is de verantwoordelijkheid van de leidinggevenden om na te gaan of de voorschriften worden nageleefd en de werkprocedures vast te stellen om de controles te organiseren, ook al worden deze steekproefsgewijs uitgevoerd. Met het verwachte volgende decreet zullen meer specifieke richtlijnen worden vastgesteld wat betreft de controleacties. In ieder geval moeten de overheidsmanagers een afgevaardigde aanwijzen aan wie zij de controle toevertrouwen. ‘Als de systeemfouten niet worden opgelost, is er geen doorkomen aan: het risico is dat er een nieuwe technische en controledienst wordt opgericht. We hebben te maken met heel veel verschillende gevallen, aangezien we te maken hebben met 3.200.000 werknemers – iets wat heel moeilijk te managen is. Wij kennen medewerkers die op bureaucratische problemen stuiten en die, ondanks het feit dat zij gevaccineerd zijn, hun groene pas niet hebben kunnen krijgen. Hoe kan een manager voor hen beslissen?’, verklaart vakbondsmans Colombi. Deze nieuwe regels leiden bovendien tot organisatorische problemen omdat geschorste werknemers, zij het tijdelijk, moeten worden vervangen. ‘Degenen die worden geschorst, worden intern vervangen door degenen die al een andere functie hebben. Dit alles dreigt echt onhanteerbaar te worden. Wij pleiten er al lang voor dat alleen door het hervatten van de vakbondsonderhandelingen en een confronta-

Premier Draghi heeft het verzoek afgewezen met als argument dat hij de voortgang van de vaccinatie niet wenst af te remmen. Gratis tests voor werknemers zouden het doel kunnen ondermijnen dat de regering zich voor het najaar heeft gesteld, namelijk om 90 procent van de 12-plussers te laten vaccineren en zo groepsimmunitet te bereiken. De groene pas is bedacht als compromis. Het verplicht je niet, maar het duwt je in een bepaalde richting. Degenen die niet zijn gevaccineerd, vinden een reeks hobbels op hun weg. Volgens minister Brunetta is dat een goede logica: wie wordt gedwongen om zich elke 48 tot 72 uur te testen, heeft behalve financiële kosten ook een psychologische last. Daarom kan het verhogen van de kosten de harde kern van degenen die zich niet willen laten vaccineren, verkleinen.

POLARISATIE

Waarom heeft de regering niet meteen besloten vaccins verplicht te stellen? Sommigen beweren dat het een democratische keuze was, hoewel art. 32 van de Italiaanse grondwet bepaalt: ‘De Republiek beschermt de gezondheid als een fundamenteel recht van het individu en het belang van de gemeenschap, en garandeert gratis medische zorg aan behoeftigen. Niemand kan tot een bepaalde gezondheidsbehandeling worden verplicht dan door de wet.’ Het Italiaanse Constitutionele Hof heeft dus geoordeeld dat gezondheid niet alleen een ‘recht van het individu’ is, maar ook een ‘collectief belang’.

Eenzijdig beschermt deze regel de burger in zijn recht op gezondheid en in zijn vrijheid om behandelingen te kiezen, anderzijds erkent hij een openbaar en collectief belang wat de gezondheid betreft, dat voor het individu de verplichting kan meebrengen om zich te onderwerpen aan behandelingen die bij wet zijn geregeld en binnen de grenzen die worden opgelegd door de eerbiediging van de menselijke persoon. ‘Wij weten dat vaccinatieplicht zou kunnen leiden tot een verdere polarisatie van de standpunten op dit gebied. Het vormt een muur, een groef tussen degenen die ja zeggen en degenen die nee zeggen’, geeft de minister van Volksgezondheid Roberto Speranza toe.

OVERPLAATSING

Toch heeft de Raad van Ministers in april decreet nr. 44 goedgekeurd. Dat verplicht alle gezondheidswerkers zich te laten vaccineren. Het decreet voorziet

‘Wij weten dat vaccinatieplicht zou leiden tot een verdere polarisatie van de standpunten’

ook in de situatie waarin de werknemers zouden komen te verkeren indien zij de verplichte vaccinatie niet zouden willen ondergaan. Voor overtreders golden en gelden dan sancties of overplaatsing. Er zijn zelfs gevallen bekend van artsen en gezondheidswerkers die uit hun functie zijn ontheven.

‘Omdat ik de eerste, tweede en derde golf heb meegemaakt en leiding heb gegeven aan een intensivereafdeling die het grootste aantal coronaviruspatiënten heeft opgevangen, ben ik voorstander van vaccinatie in alle omgevingen waar de mogelijkheid bestaat dat er mensenmassa’s zijn’, zegt Elena Bignami. Zij is hoogleraar anesthesie en reanimatie aan de universiteit van Parma en directeur van de tweede afdeling anesthesie en reanimatie van het ziekenhuis van Parma. Dat ligt op enkele

kilometers van Lodi, dat het epicentrum van het coronavirus in Italië was. ‘Vaccinatie is momenteel het enige middel dat beschikbaar is om zowel de rondgang van het virus als de klinische gevangenschap die erdoor wordt opgelegd te helpen verminderen. Op dit moment hebben we alleen preventie, onze therapeutische strategieën zijn niet goed genoeg bekend. Alles wat we hebben, zijn vaccins, maskers en afstand houden. Tijdens de vierde golf, die in feite gelijkloopt met de vaccinatiecampagne, hebben we – ook al hebben we de groepsimmunitet nog niet bereikt – voordelen gezien’, zegt ze. ‘Momenteel is 95 procent van de patiënten die aan corona overlijden ongevaccineerd.’ ●

Deze publicatie is mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van het mediafonds van de Europese Unie.

ADVERTENTIE

**Binnenlands
Bestuur**

Congres
SOCIAAL DOMEIN
25 November 2021, Figi Zeist

In het sociaal domein moeten forse maatregelen worden genomen. Door financiële tekorten, maar ook vanuit de intrinsieke motivatie om schaars gemeenschapsgeld goed te besteden, wordt door veel gemeenten gesleuteld aan de jeugdhulp, de Wmo en de Participatiewet. Op het congres ‘Het roer gaat om’ krijgt u inspiratie én informatie om ook in uw gemeente aan de slag te gaan.

Meld u nu aan via www.congressociaaldomein.nl